

TULEVAISUUDEN
KEHITYSTARPEET VARSINAIS-
SUOMALAISESSA
RUOKAKETJUSSA (TUKEVA)

Hankesuunnitelma 27.3.2020

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	1
Tausta ja tarve.....	3
Kohderyhmät	4
Tavoitteet.....	5
Toteuttajat	5
Toimenpiteet.....	6
Vuoden 2021 toimenpiteet.....	6
Vuoden 2022 toimenpiteet.....	7
Hankkeen viestintä.....	8
Vaikuttavuus ja seuranta.....	9
Budjetti ja rahoitussuunnitelma.....	10
Ohjausryhmä ja yhteistyökumppanit.....	10

Tiivistelmä

Ruokaketjun toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Markkinoiden kasvava kuluttajavetoisuus, uusien teknologioiden vyöry alalle sekä ilmastonmuutos ovat esimerkkejä toimintaympäristön muutoksista. Muutoksen nopea vauhti haastaa yrityksiä pysymään kehityksen kulussa ja etsimään jatkuvasti uusia markkinoita, uutta tehokkuutta prosesseihin, uusia yhteistyökumppanuuksia, ratkaisuja kilpailukyvyn parantamiseksi sekä varautumista erilaisiin poikkeustilanteisiin ja kysyntäpiikkeihin. Elintarvikeala on pk-yritysvaltainen, jolloin toimintaympäristön muutoksiin vastaaminen vaatii erilaisia ratkaisuja kuin globaaleilla tai valtakunnallisilla markkinoilla toimivilta yrityksiltä. Hanke etsiikin aktiivisesti yritysten kehittymisen pullonkauloja ja tarjoaa heti *hands-on* ratkaisuja näihin haasteisiin sekä kokoaa yrityksiä yhteen isompien ratkaisujen äärelle toiminnallisten yritysverkostojen muodossa.

Varsinais-Suomen ruokaketju on merkittävä aluetaloudellinen toimija. Koko maakunnan liikevaihdosta 15 % muodostuu ruokaketjusta ja kaikista maakunnan toimipaikoista viidennes kuuluu ruokaketjuun. Ruokaketjun suora työllistävä vaikutus on jopa 16 000 henkilöä (Tilastokeskus 2017). Valtakunnallisesti elintarvikkeita ja juomia valmistavia yrityksiä on lukumäärässä mitattuna eniten Varsinais-Suomessa, yhteensä 315 yritystä (Aitoja makuja yritystilasto 2017). Tyypillistä näille yrityksille on pieni koko, maaseutusidonnaisuus sekä pitkälle viety tuotteiden ja palveluiden erikoistuminen.

Hankkeen päätavoitteena on varsinaissuomalaisten elintarvikealan yritysten toimintaedellytysten ja kilpailukyvyn parantaminen sekä yritysten kehittämistoiminnan aktivointi mm. lisäämällä yritysten välistä yhteistyötä toiminnallisilla yritysverkostoilla. Hankkeen keskeisenä osatavoitteena on selvittää varsinaissuomalaisten elintarvikealan yritysten kehittämistarpeita ja liiketoiminnan kehittymisen esteitä sekä analysoida

toimintaympäristön ja kuluttajakysynnän muutostekijöitä koko ruokaketjun toimijaverkostossa sekä ennakoida tulevaisuuden kehityssuuntia.

Hankkeen pääkohderyhmänä ovat varsinaissuomalaiset Annex I tuotteita eli maataloustuotteita jalostavat yritykset sekä non-Annex I tuotteita eli elintarvikkeita valmistavat yritykset maaseudulla, myöhemmin tässä hankesuunnitelmassa elintarvikealan yritykset. Sekundaarisena kohderyhmänä ovat ruokaketjun eri toimijatasot sekä jakeluverkostot (mm. vähittäiskauppa, tukkuliikkeet, food service -sektori (HoReCa) sekä erilaiset kuluttajaverkostot. Jalostavien ja valmistavien yritysten optimaalisen raaka-aineen saatavuuden varmistamiseksi myös alkutuotannon yritykset ovat hankkeelle tärkeä kohderyhmä. Lisäksi kohderyhminä ja hyödynsaajina ovat ruokasektoriin verkottuvat muut toimialat, joista keskeisimpinä ovat matkailu, logistiikka, ICT sekä biotalous.

Hankkeen keskeisenä toimenpiteenä ovat Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten haastattelut, jotka kohdentuvat sekä elintarvikkeita jalostaviin yrityksiin että ruokaketjun muihin yrityksiin kuten vähittäiskauppa, food service –sektori, sähköiset jakelukanavat. Hanketoteuttajat tekevät haastattelut kukin omalla toiminta-alueellaan. Ruokaketjun yritysten **haastattelut toimivat**, paitsi monipuolisena tiedon lähteenä, myös **tärkeänä yritysten kehittämisen toimintavälineenä**. Haastatteluiden lomassa ja heti niiden jälkeen pystytään sparraamaan yritysten kehittämisideoita, löytämään erilaisia kumppaneita liiketoiminnan kehittämiseksi sekä ohjaamaan eteenpäin yksityiskohtaisemman avun ääreen esimerkiksi kuntien elinkeinotoimeen ("*hands-on opastus*").

Haastatteluiden tuloksista laaditaan sekä maakunnallinen koonti että seutukuntaakohtaiset yhteenvedot toimialakohtaisesti (SWOT): yritysten vahvuudet ja heikkoudet sekä tulevaisuuden mahdollisuudet ja uhat. Tämä toimii pohjana vuoden 2022 yritysten aktivointi-, verkostoitumis- sekä keskustelutilaisuuksien (RT -round table) teemoituksessa. Keskustelutilaisuuksien pääasiallisena tavoitteena on alueen ruokaketjun yritysten sekä sidosryhmien aktivoiminen yhteistyöhön esimerkiksi liittymällä yhteistyöverkostoihin sekä perustamaan uusia toiminnallisia verkostoja. Lisäksi keskustelutilaisuuksista saadaan arvokasta lisäinformaatiota ja tarkennuksia ruokaketjun yrityshaastatteluiden tueksi hankkeen lopputuloksena tuotettavaan ruokaketjun kehitystarveraporttiin "**Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten ja toimintaympäristön tulevaisuuden kehittämistarpeet**".

Hankkeen pitkäkestoisena vaikutuksena varsinaissuomalaisen elintarvikealan mikro- ja pk-yrityksen toimintaedellytykset sekä kilpailukyky paranevat ja yritysten kehittämistoiminta on aktiivista. Alueen ruokaketjun yritykset tekevät luontevasti yhteistyötä sekä muiden yritysten että sidosryhmien kanssa erilaisissa yritysverkostoissa. Alueen ruokaketjun kehittäminen saa selkeät tulevaisuuden kehittämisen suunnitelmat ja ennakointimallit hankkeessa kerätyn laajan kaikille avoimen informaation avulla. Tämä on ehdoton kilpailuetu samaan suuntaan katsovalle alueelliselle ruokaketjun kehittämiselle sekä kaikille ruokaketjun yrityksille Varsinais-Suomessa.

Hankkeen koordinaattori on Turun yliopiston Brahea-keskus. Osatoteuttajina toimivat Paraisten kaupunki ja Kemiönsaaren kunta, Ukipolis Oy, Yrityssalo Oy sekä Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä -Novida ammattiopisto ja lukio.

Hankkeen kesto on 1.1.2021-31.12.2022 ja budjetti 455 523 €, josta Maaseutuohjelman osuus on 80 % eli 364 419 € ja muun julkisen rahoituksen osuus 20 % eli 91 105 €.

Tausta ja tarve

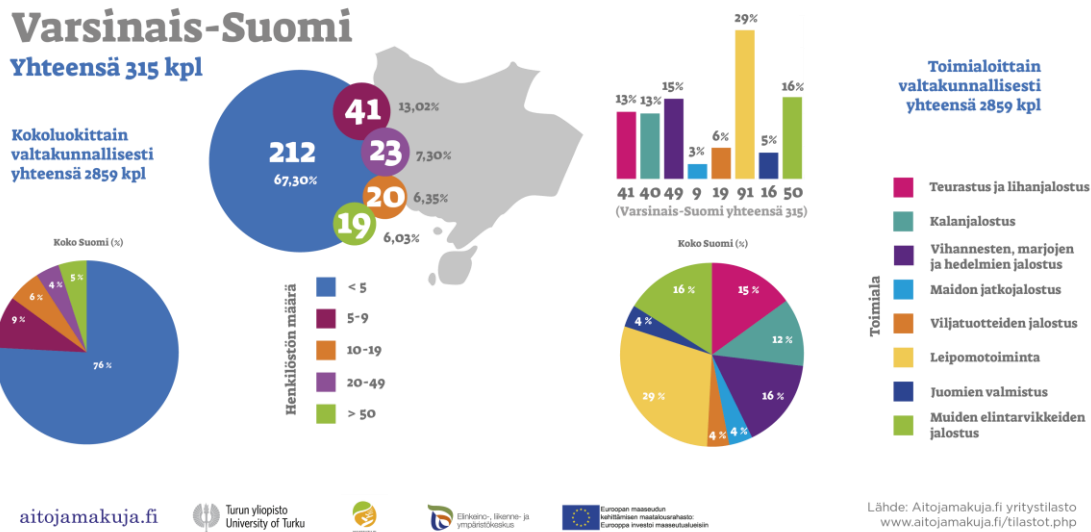
Ruokaketjun toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Markkinoiden kasvava kuluttajavetoisuus, uusien teknologioiden vyöry alalle sekä ilmastonmuutos ja pandemiat ovat esimerkkejä toimintaympäristön muutoksista. Muutoksen nopea vauhti haastaa yrityksiä pysymään kehityksen kulussa etsimään jatkuvasti uusia markkinoita, uutta tehokkuutta prosesseihin, uusia yhteistyökumppanuuksia sekä ratkaisuja kilpailukyvyn parantamiseksi. Elintarvikeala on pk-yritysvaltainen, jolloin toimintaympäristön muutoksiin vastaaminen vaatii erilaisia ratkaisuja kuin globaaleilla tai valtakunnallisilla markkinoilla toimivilta yrityksiltä. Hanke etsiiikin aktiivisesti yritysten kehittymisen pullonkaloja ja tarjoaa heti *hands-on* ratkaisuja näihin haasteisiin sekä kokoaa yrityksiä yhteen isompien ratkaisujen äärelle toiminnallisten yritysverkostojen muodossa.

Innovatiivisten ruokaketjujen kehittäminen on yksi merkittävimmistä maakunnan strategisista painopisteistä niin maakuntastrategiassa, maaseudun kehittämisstrategiassa 2014-2020 kuin älykkään erikoistumisen ohjelmassa. Tämä antaa tukevan selkänajan panostaa ruokaketjun yritysten kehittämiseen, toimialakohtaisten kehittämistarpeiden selvittämiseen sekä tulevaisuuden suuntaviivojen maalaamiseen, jotta varsinaissuomalainen ruokaketju on myös tulevaisuudessa elinvoimainen, tulevaisuuteen katsova kasvuala.

Varsinais-Suomen ruokaketju on merkittävä aluetaloudellinen toimija. Ruokaketju pitää sisällään niin maatalouden ja kalastuksen, elintarvikkeiden ja juomien valmistuksen, niiden tukku- ja vähittäiskaupan sekä ravintolasektorin. Koko maakunnan liikevaihdosta 15 % muodostuu ruokaketjusta ja kaikista maakunnan toimipaikoista viidennes kuuluu ruokaketjuun. Ruokaketjun suora työllistävä vaikutus on jopa 16 000 henkilöä (Tilastokeskus 2017). Lisäksi, Varsinais-Suomen keskeinen sijainti kolmen suurimman kaupunkiseudun ytimessä luo ruokaketjun yrityksille yli 2 miljoonan kuluttajan lähimarkkinat.

Valtakunnallisesti elintarvikkeita ja juomia valmistavia yrityksiä on lukumäärässä mitattuna eniten Varsinais-Suomessa, yhteensä 315 yritystä (Aitoja makuja yritystilasto 2017). Tyypillistä näille yrityksille on pieni koko, maaseutusidonnaisuus sekä pitkälle viety tuotteiden ja palveluiden erikoistuminen.

Jalostavat elintarvikeyritykset 2017

Kuva 1 Jalostavat elintarvikealan yritykset Varsinais-Suomessa vuonna 2017 (Aitoja Makuja – yritystilasto).

Elintarvikealan yritysten kehittymisestä ja kilpailukyvyyn parantumisesta on pidettävä huolta nyt ja tulevaisuudessa. TuKeVa –hanke tarjoaa ratkaisuja elintarvikealan yritysten toimintaedellytysten ja kilpailukyvyyn parantamiseksi sekä yritysten kehittämistoiminnan aktivoimiseksi mm. *yrityshaastatteluiden* ja *yritysten hands-on opastusten* sekä *yritysverkostojen* synnyttämisen avulla. Lisäksi hanke tuottaa tulevaisuuden kehittämistoimenpiteitä luotsaavan ”*Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten ja toimintaympäristön tulevaisuuden kehittämistarpeet*” avoimen tietokokonaisuuden, jotta alueen ruokaketjun kehittämistyötä tehtäisiin myös jatkossa samojen linjauksien mukaisesti.

Kohderyhmät

Hankkeen pääkohderyhmänä ovat varsinaissuomalaiset Annex I tuotteita eli maataloustuotteita jalostavat yritykset sekä non-Annex I tuotteita eli elintarvikkeita valmistavat yritykset maaseudulla, myöhemmin tässä hankesuunnitelmassa elintarvikealan yritykset. Sekundarisena kohderyhmänä ovat ruokaketjun eri toimijatasot sekä jakeluverkostot (mm. vähittäiskauppa, tukkuliikkeet, food service -sektori (HoReCa) sekä erilaiset kuluttajaverkostot. Jalostavien ja valmistavien yritysten optimaalisen raaka-aineen saatavuuden varmistamiseksi myös alkutuotannon yritykset ovat hankkeelle tärkeä kohderyhmä. Lisäksi kohderyhminä ja hyödynsaajina ovat ruokasektoriin verkottuvat muut toimialat, joista keskeisimpinä ovat matkailu, logistiikka, ICT sekä biotalous.

Tavoitteet

Hankkeen päätavoitteena on varsinaissuomalaisten elintarvikealan yritysten toimintaedellytysten ja kilpailukyvyn parantaminen sekä yritysten kehittämistoiminnan aktivointi mm. lisäämällä yritysten välistä yhteistyötä toiminnallisilla yritysverkostoilla.

Hankkeen keskeisenä osatavoitteena on selvittää varsinaissuomalaisten elintarvikealan yritysten kehittämistarpeita ja liiketoiminnan kehittymisen esteitä sekä analysoida toimintaympäristön ja kuluttajakysynnän muutostekijöitä koko ruokaketjun toimijaverkostossa sekä ennakoida tulevaisuuden kehityssuuntia. Kehittämistarpeiden arvioinnissa otetaan huomioon yritysten elinkaari ja tavoiteltu kehityksen intensiteetti. Kuluttajakyselyt ja -haastattelut toteutetaan KulTa -hankkeessa ja niistä saatuja tulokset analysoitetaan TuKeVa -hankkeessa.

Kestävän kehityksen periaatteiden huomioiminen

Hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet tukevat kestävän kehityksen toteutumista varsinaissuomalaisissa elintarvikealan pk-yrityksissä ja koko ruokaketjussa. Tulevaisuuden ruokaketjun kilpailukykytekijöiden tulee olla ympäristö- ja ilmastovaikutuksiltaan mahdollisimman pieniä ja yritystoiminnan perustua vastuullisuuteen toiminnan eri osa-alueilla. Ympäristövastuullisuuden lisäksi keskiöön nousevat myös muut vastuullisuuden ulottuvuudet kuten tuoteturvallisuus, ravitsemus, eläinten hyvinvointi, paikallisuus, taloudellinen vastuu sekä työhyvinvointi. Ruoan tuotanto ja kulutus vastaa isoa osaa kaikista kasvihuonepäästöistä sekä vesistöjä rehevöittävästä vaikutuksesta. Tämän vuoksi kestävän kehityksen periaatteiden huomioiminen on hankkeen keskiössä.

Toteuttajat

Hankkeen koordinaattori on Turun yliopiston Brahea-keskus. Osatoteuttajina toimivat Paraisten kaupunki ja Kemiönsaaren kunta, Ukipolis Oy, Yrityssalo Oy sekä Lounais-Suomen koulutus kuntayhtymä LSKKY (Novida ammattiopisto ja lukio). Brahea-keskuksen roolina on toimia maakunnallisena koordinaattorina ja Turun seudun toteuttajatahona sekä linkkinä valtakunnalliseen ruokasektorin kehittämistyöhön. Ukipolis vastaa erityisesti Vakka-Suomen alueen toiminnasta, LSKKY Loimaan seudun, Yrityssalo Salon seudun ja Turunmaalla hankkeen toimenpiteitä jalkauttavat Kemiönsaaren kunta ja Paraisten kaupunki. Jokainen toteuttajaorganisaatio vastaa hankkeen toimenpiteiden ja tilaisuuksien viestimisestä ja jalkauttamisesta edelleen oman alueen verkostoille.

Hankkeen toteuttajatahoilla on positiivinen kokemus yhteisistä hankkeista kuten Yhteisillä eväillä lähiruoka kasvuun Varsinais-Suomessa ja Kuluttajat ruokaTalouden keskiössä -KulTa. Laajalla yhteistyöllä tavoitetaan ruokaverkoston yrityksiä ja toimijoita paremmin sekä saadaan toimenpiteille vaikuttavuutta ja näkyvyyttä eri puolilla Varsinais-Suomea. Osallistumiskynnys on matalampi, kun toimenpiteiden jalkauttajina on tuttu ja luotettava paikallinen toimija. Lisäksi toimijoiden välisellä yhteistyöllä pystytään sparraamaan toimintatapoja sekä viestimään valtakunnan tason kehittämislinjoista ruohonjuuritasolle saakka ja toisin päin.

Kesto

1.1.2021-31.12.2022

Hanketyyppi
Yhteistyö M16.0

Hanke liittyy valtakunnallisen koordinaatiohankkeen teemaan ruokasektori.

Toimenpiteet

Vuoden 2021 toimenpiteet

1) Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten haastattelut

- **Elintarvikkeita jalostavien yritysten** kehittämistarpeiden kartoitus toimialakohtaisesti jokaisessa seutukunnassa: Salo, Loimaa, Vakka-Suomi, Kemiönsaari, Parainen ja Turun seutu.

Elintarvikkeita jalostavia yrityksiä haastatellaan jokaisessa seutukunnassa 2-3 kpl/toimiala. Haastattelut kohdennetaan nimenomaan alueiden kehityshaluisiin elintarvikealan yrityksiin sekä potentiaaliin kasvuyrityksiin. Lisäksi haastatteluissa otetaan huomioon erikokoiset yritykset. Toimialajakona käytetään Aitoja Makuja ja TOL -tilastoinnin ryhmittelyä: teurastus- ja lihanjalostus, kalanjalostus, vihannesten, marjojen ja hedelmien jalostus, maidon jatkojalostus, viljatuotteiden jalostus, leipomotuotteiden valmistus, juomien valmistus sekä muiden elintarvikkeiden jalostus. Elintarvikealan yritysten toimialajako vaihtelee seutukunnittain, jonka mukaan toimialojen välistä painotusta voidaan muuttaa.

- **Jakeluketjun yritysten haastattelut mm. vähittäiskauppa, tukkuliikkeet, food service -sektori (HoReCa), sähköiset jakelukanavat**

Ruokaketjun keskeisiä myyntikanavia sekä jakeluportaan toimijoita haastatellaan jokaisessa seutukunnassa. Näiden haastattelujen lukumäärä riippuu seutukunnan koosta ja toimijaverkoston laajuudesta.

- vähittäiskauppa kauppahaastatteluja 2-6 kpl /seutukunta
- food service (HoReCa) haastattelut: valitaan potentiaalisimmat yritykset alueen yrityskannasta 4-6 kpl / seutukunta
- keskeiset alue- ja erikoistukkuliikkeet 1-5 kpl/ seutukunta
- sähköiset jakelukanavat ja vaikutus liiketoimintamalliin
Huomioidaan ja tunnistetaan digitalisaation käytön mahdollisuudet kaikissa sektorin haastatteluissa mm. asiakkuuden hallinnan sekä tuotannon organisoinnin kannalta.

Brahea-keskus tekee strukturoidun haastattelurungon yhteistyössä osatoteuttajien kanssa.

Kattavasti ympäri Varsinais-Suomea toteutettavat ruokaketjun yritysten **haastattelut toimivat**, paitsi monipuolisena tiedon lähteenä, myös **tärkeänä yritysten kehittämisen toimintavälineenä**. Haastatteluiden lomassa ja heti niiden jälkeen pystytään sparraamaan yritysten kehittämissideoita, löytämään erilaisia kumppaneita liiketoiminnan kehittämiseksi sekä ohjaamaan eteenpäin yksityiskohtaisemman avun ääreen esimerkiksi kuntien elinkeinotoimeen (*hands-on opastus*). Lisäksi yrityksiä aktivoidaan ja yritysverkostoja kootaan haastatteluhyteenvedoissa syntyneiden kehitysideoiden ympärille. Tällaisia teemoina voivat olla esimerkiksi *markkinoille pääsy, pakkaukset, teknologian hyödyntäminen, jalostusasteen nostaminen, toimialat ylittävä yritysysteistyö, raaka-aineiden hankinta ja laadun hallintaan vaikuttaminen, vähähiilisyys valttina markkinoinnissa vs. konkreettisesti yritystoiminnassa*.

2) Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten toimialakohtainen SWOT –analyysi

Jokainen hankkeen toteuttaja laatii yhteenvetotaulukon (SWOT) oman alueen ruokaketjun yritysten haastattelutuloksista toimialakohtaisesti: yritysten vahvuudet ja heikkoudet sekä tulevaisuuden mahdollisuudet ja uhat. Oman alueen tulokset toimitetaan myös kuntien elinkeinotoimille alueellisten toimenpiteiden käynnistämistä varten. Brahea työstää haastattelutuloksista laajemman yhteenvedon, joka toimii pohjana vuoden 2022 yritysten aktivointi-, verkostoitumis- sekä keskustelutilaisuuksien (RT -round table) teemoituksessa.

Vuoden 2022 toimenpiteet

1) Teemoitetut ruokaketjun round table –keskustelutilaisuudet

Jokainen toteuttaja järjestää omalla alueellaan teemoitettuja **ruokaketjun round table –keskustelutilaisuuksia**. Tilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaisesti 3-5 kpl / seutukunta. Keskustelutilaisuuksien pääasiallisena tavoitteena on alueen ruokaketjun yritysten sekä sidosryhmien aktivoiminen yhteistyöhön esimerkiksi liittymällä yhteistyöverkostoihin sekä mahdollisuuksien mukaan perustamaan uusia toiminnallisia verkostoja. Paikallisten verkostojen lisäksi mahdollistetaan myös seutukuntien välisten verkostojen muodostuminen. Koska teematilaisuudet kokoavat yhteen kaikkia ruokaketjun ja siihen liitännäisten alojen toimijoita ja yrityksiä, mahdollistaa tämä erilaisten yhteistyöverkostojen syntymisen esimerkiksi yhteinen markkinointi ja brändi, logistiikka, pakkaukset, tuotekehitys, teknologia jne. Tilaisuuksien alustuspuheenvuoroissa hyödynnetään huippuosaajia sekä tutkimuslaitoksista että elinkeinoelämästä.

Esimerkiksi Kemiönsaarella luodaan toiminnallisia yritysysteistyöryhmiä, jotka syventyvät hankkeen kautta seuraaviin teemoihin ja kehitettäviin pilotteihin ”asiakasvirtojen ja tuotteiden kohtaamisen mahdollistaminen (customer and product flow design)”:

- Paikallinen tapahtumamuotoilu / tapahtumasuunnittelu (event design)
- Yhteinen tuotemuotoilu / tuotesuunnittelu (joint product design)
- Yhteinen markkinointisuunnittelu (local and joint branding)
- Ohjatut asiakasvirrat (customer flow design)

Lisäksi keskustelutilaisuuksista saadaan arvokasta lisäinformaatiota ja tarkennuksia hankkeen lopputuloksena tuotettavaan ruokaketjun kehitystarveraporttiin esimerkiksi yritysten ja yritysten henkilökunnan osaamisen kehittämiseen, yrittäjyyden vahvistamiseen, toimintaympäristön muutosten ennakointiin ja kehittämiseen, teknologian hyödyntämiseen sekä ajankohtaisiin ympäristökysymyksiin. Keskustelutilaisuudet dokumentoidaan ja tietoja hyödynnetään hankkeen loppuraportissa.

2) Teemoitetut ruokaketjun infotilaisuudet

Teemoitettujen keskustelu- ja yhteistyötilaisuuksien lisäksi hanke järjestää lyhyitä tiettyyn teemaan pureutuvia infotilaisuuksia. Tilaisuuksien punaisena lankana on tulevaisuuden elintarvikealan yrityksen osaamis- ja kehittämistarpeet muuttuvassa toimintaympäristössä. Tarkemmat teemat kumpuavat vuoden 2021 ruokaketjun yritysten haastatteluista. Osa infotilaisuuksista tullaan striimaamaan ja niihin on etäosallistumismahdollisuus, jotta tiedonvälitys koko hankealueelle olisi mahdollisimman tehokasta. Luultavaa on, että samoja teemoja nousee esille eri puolilla Varsinais-Suomea, jolloin tilaisuuksien yhdistäminen on järkevää. Näitä tilaisuuksia suunnitellaan yhteisesti ja vetovastuusta kunkin tilaisuuden suhteen päätetään tapauskohtaisesti. Tilaisuuksia järjestetään 4-6 kpl / koko hanke.

3) Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten ja toimintaympäristön tulevaisuuden kehittämistarpeet –raportti

Kootaan yhteen ja analysoidaan hankkeessa tehtyjen ruokaketjun yritysten haastatteluiden, SWOT-analyyseiden sekä keskustelutilaisuuksien tulokset. Tulokset julkaistaan sekä raporttina että erilaisina helppokäyttöisinä infograafeina. Keskeisiä löydöksiä tulevat olemaan Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten kehittämistarpeet ja –tavoitteet sekä toimintaympäristön muutokset ja kehittäminen. Tätä tietoa hyödynnetään Varsinais-Suomen ruokaketjun kehittämistyössä ruohonjuuritasosta lähtien. Laajan yritysotoksen vuoksi tämä tieto antaa tukevan selkänöjan tulevaisuuden ruokaketjun kohdennetulle kehittämistyölle. Tulokset julkaistaan isossa maakunnallisessa ruokaketjun gaala-tilaisuudessa syyskuulla 2022.

Brahea-keskus kokoaa, analysoi tulokset kootusti ja kirjoittaa raportin. Tulosten seutukunnallisessa analysoinnissa hyödynnetään koko hankkeen kapasiteettia ja alueen osaajia.

Hankkeen viestintä

Hankkeen keskeisenä viestintäkanavana toimii <http://vs-lähiruoka.fi/>. Sivuston tapahtumakalenteriin kootaan sekä hankkeen omat tapahtumat että muidenkin ruokaketjun kehittämishankkeiden tapahtumat ja julkaisut. Sivuston lisäksi yrityksille suunnattua viestintää tehdään suorilla s-posteilla. Jokaisella hankkeen osatoteuttajalla on kattavat sähköpostiverkostot oman alueen ruokaketjun yrityksistä sekä muista liitännäisistä toimijoista. Tämä lisää hankkeen toiminnan saavutettavuutta ja tulosten laajempaan hyödyntämistä sekä tuo jatkuvuutta aktiiviselle tiedonvälitystyölle.

Brahea-keskus toimii Varsinais-Suomen alueen yhteystahona valtakunnallisessa Ruokasektorin koordinaatiohankkeen alueryhmässä <https://aitojamakuja.fi/yhteystiedot/> tuoden näin valtakunnallista kehittämistoimintaa ja ajankohtaisia asioita varsinaissuomalaisille ruokaketjun kehittäjille ja yrityksille sekä maakunnallista viestiä valtakunnalliselle tasolle.

Tuloksena syntyy:

- selkeä kokonaiskuva varsinaissuomalaisesta ruokaketjun nykytilasta, sen kehitystarpeista ja haasteista sekä tulevaisuuden näkymistä - ***Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten ja toimintaympäristön tulevaisuuden kehittämistarpeet segmenteittäin***
- aktiivisia yritysverkostoja, jotka koostuvat erikokoisista ja eri toimialojen yrityksistä ja jotka jatkavat yhteistyön tekemistä eri teemojen ympärillä myös hankkeen jälkeen
- elintarvikealan ja koko ruokaketjun yritysten positiivinen kehittyminen
- tietoa ja työkaluja tulevaisuuden ruokaketjun kehittämiseen
- tietoa kuluttajakysynnän muutoksista

Vaikuttavuus ja seuranta

Hankkeen pitkäkestoisena vaikutuksena varsinaissuomalaisen elintarvikealan mikro- ja pk-yrityksen toimintaedellytykset sekä kilpailukyky paranevat ja yritysten kehittämistoiminta on aktiivista. Alueen ruokaketjun yritykset tekevät luontevasti yhteistyötä sekä muiden yritysten että sidosryhmien kanssa erilaisissa yritysverkostoissa. Alueen ruokaketjun kehittäminen saa selkeät tulevaisuuden kehittämisen suunnitelmat ja ennakointimallit hankkeessa kerätyn laajan kaikille avoimen informaation avulla. Tämä on ehdoton kilpailuetu samaan suuntaan katsovalle alueelliselle ruokaketjun kehittämiselle sekä kaikille ruokaketjun yrityksille Varsinais-Suomessa.

Hankkeen toiminnalliset tavoitteet ja niiden seuranta

- haastatteluihin osallistuneet yritykset 150 kpl
- järjestetyt round table –tilaisuudet 15 kpl, niihin osallistuneet yritykset 150 kpl
- järjestetyt infotilaisuudet 5 kpl
- syntyneet yritysverkostot 10 kpl
- ruokaketjun SWOT –analyysit ja julkaisut 7 kpl

Budjetti ja rahoitussuunnitelma

1.1.2021-31.12.2022	Brahea	Yrityssalo	Novida	Ukipolis	Kemiönsaari	Parainen	Yhteensä	
Palkkauskulut	71 680	62 300	41 600	62 300	46 800	48 000	332 680	
flat rate 24 %	17 203	14 952	9 984	14 952	11 232	11 520	79 843	
Ostopalvelut	15 000	4 000	4 000	4 000	10 000	6 000	43 000	
Yhteensä	103 883	81 252	55 584	81 252	68 032	65 520	455 523	455 523 €
Rahoitussuunnitelma								
20 % julkinen rahoitus	20 777	16 250	11 117	16 250	13 606	13 104		91 105 €
80 % maaseutuohjelma	83 107	65 002	44 467	65 002	54 426	52 416		364 419 €
Yhteensä	103 883	81 252	55 584	81 252	68 032	65 520		455 523 €

Esitys ohjausryhmän jäseniksi (täydentyy)

Timo Halttunen, Turun yliopisto, Brahea-keskus

Anne Mähönen, Ammattiopisto ja lukio Novida

Sven Ivars, Kemiönsaaren kunta

John Forsman, Paraisten kaupunki

Maija Pirvola, Yrityssalo Oy

Katariina Torvinen, Ukipolis Oy

...

...

Varsinais-Suomen ELY-keskus

Yhteistyökumppanit mm.

MTK Varsinais-Suomi

ProAgria Länsi-Suomi

Varsinais-Suomen liitto

Varsinais-Suomen ELY-keskus

Turun ammatti-instituutti

Turun ammattikorkeakoulu

Hämeen ammattikorkeakoulu

Ammattiopisto Livia

Leader –ryhmät Varsinais-Suomessa

Saaristomeren Biosfäärialue

Saaristomeren kansallispuisto

Tuottajaorganisaatiot ÅSP, Suomen talousseura, FLC, Puutarhaseurat

Yrittäjäjärjestöt

Artesaaniruokayhdistys

Varsinais-Suomen kunnat

Varsinais-Suomen yrittäjäjärjestöt

Valtakunnalliset ruokaverkostot

Luonnonvarakeskus, Luke

Turun yliopiston tiedekunnat

Yhteistyöhankkeita mm.

KulTa –Kuluttajat ruokaTalouden keskiössä

Vastuullista proteiinia pöytään –Prote –hanke
Voimaversot –hanke
FoodTechPlatform -hanke
Laatumarja-hanke
Costal Bootcamp-hanke
Tutkimushankkeet, esim. Oathow-hanke
Vähähiiliset ratkaisut maaseudulla-hanke
Luomumpi Varsinais-Suomi -hanke